REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Fråga om skattskyldighet för vinst, uppkommen vid försäljning av avverkningsrätter vilka förvärvats i samband med arv av fastighet men över vilka arvtagaren på visst sätt förfogat. Värdeminskning å skog i detta sammanhang.

Besvär av Brita E. angående inkomsttaxering år 1952. — Den 10/8 1949 förrättades arvskifte efter E:s moder, som avlidit år 1941. Därvid träffades överenskommelse om att E:s broder skulle övertaga en dödsboet tillhörig jordbruksfastighet, under det att E. skulle erhålla avverkningsrätt till 3.000 kbm skog å fastigheten. Uppgörelsen mellan dödsbodelägarna ägde rum på det sättet att E. genom köpebrev samma dag sålde sin andel i fastigheten till brodern med förbehåll om berörda avverkningsrätt. I slutet av 1949 såldes viss del av averkningsrätten för 43.750 kr, varav E. under 1951 uppbar 13.750 kr. E. uppgav, att hon i slutet av 1950 till sina två omyndiga barn bortgivit rätten till avverkning av 1.000 kbm av skogen och att hennes man under november 1951 i barnens namn sålt den sålunda bortgivna avverkningsrätten för 38.563 kr. PN ansåg E. skattskyldig för beloppen 13.750 kr och 38.563 kr. E. hävdade att hon inte var skattskyldig för desamma, enär hon erhållit avverkningsrätten i arv. KR: ej ändring. RR yttrade: Enär E. i arv bekommit en fastighetsandel, ej en fristående avverkningsrätt, måste vad som inflyter vid försäljning från den i samband med överlåtelsen till brodern förbehållna avverkningsrätten anses såsom skattepliktig intäkt av skogsbruk. Vid sådant förhållande och då omständigheter ej förebragts, vilka utmärka att barnen genom i vederbörlig ordning tillkommen gåva mottagit annat än ett vid försäljning från E:s avverkningsrätt influtet belopp, skola båda de omtvistade beloppen, 13.750 kr och 38.563 kr, tagas till beskattning. Emellertid får E. anses berättigad beräkna avdrag för värdeminskning å skogen. Då handlingarna i målet icke giva underlag för sådan beräkning, finner RR skäligt visa målet till PN för ny behandling. (RR:s utslag den 3/6 1958.)

Anm.: Angående frågan om avdrag för värdeminskning å skog som hänför sig till förbehållen avverkningsrätt, se artikel av Bylin i Skattenytt 1958 s. 246 ff.

Familjebolags aktieinnehav: organisationsaktier eller ej?

Besvär av TI angående Aktiebolaget B:s inkomsttaxering år 1953. — Bolaget, som var ett familjebolag, innehade en aktie

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22

i AB Hakon Swenson, vilket bolag utgör en sammanslutning av huvudsakligen detaljhandlare med syfte att vara en inköpscentral för sådana handlande. PN ansåg klagandebolaget vara skattskyldigt för utdelning å aktien ifråga. KR undanröjde beskattningen men RR fastställde PN:s beslut, enär innehavet av ifrågavarande aktie icke kunde anses utgöra ett led i bolagets organisation samt bolaget förty jämlikt 54 § 3 stycket KL och 7 § förordningen om statlig inkomstskatt vore skattskyldigt för utdelningen. (RR:s utslag den 26 /8 1958.)

Anm.: Jämför RN:s meddelanden 1953 nr 3: 1.

Förlust genom oredligt förfarande av anställd.

Besvär av TI angående fabrikören X:s inkomsttaxering år 1954. — X. hade en firma som samarbetade med ett annat företag. Vid kontroll av de båda rörelsernas mellanhavanden konstaterades att X:s son — som var anställd såsom avdelningschef i firman — utkvitterat från det andra företaget ett belopp av 12.900 kr, som han inte kunde redovisa. Vidare hade sonen åstadkommit ytterligare en brist på 4.020 kr. Sonen hade sedermera lämnat en revers till X. å de undandragna beloppen men saknade tillgångar. PN vägrade men KR medgav X. avdrag med 16.920 kr för avskrivning för förlust å fordringar hos sonen. RR fastställde PN:s beslut, enär — även om K. under beskattningsåret lidit ifrågakomna förlust — denna vore att hänföra till kapitalförlust. (RR:s utslag den 7/5 1958.)

Anm.: Med hänsyn till de speciella omständigheterna ansågs förlusten tydligen inte "normal" i verksamheten i fråga.

Försäkringsbolags fondavsättning.

Besvär av Ömsesidiga Försäkringsaktiebolaget Skyddskassan angående inkomsttaxering år 1952. — Bolaget, som meddelade försäkring för ett år i sänder av svenska fartyg mot förlust till följd av hamnstrejk o. dyl., fick ej avdrag för avsättning till dispositionsfond, som enligt bolagets förmenande vore att likställa med försäkringsfond för egen räkning (varom föreskrift saknades i den av Kungl. Maj:t fastställda bolagsordningen; jämför 262 § i lagen om försäkringsrörelse). (RR:s utslag den 10/6 1958.)

Skeppsfournerares returprovisioner till fartygsbefäl.

Besvär av TI angående Aktiebolaget Göteborgs Skeppsfournerings inkomsttaxering år 1953. — Bolaget tillgodoförde sig avdrag med 7.126 kr, avseende s. k. returprovisioner till fartygsbefälhavare och andra beställare av förnödenheter för fartygen. Beloppet utgjorde 0,7 % av bolagets omsättning. Bolaget hävdade, att dessa provisioner enligt kutym inom branschen vore oundgängligen nödvändiga för rörelsens bedrivande. Skulle rabatt i denna form inte medges, vände sig vederbörande till konkurrerande företag. — PN vägrade avdraget. KR medgav detsamma. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 10/6 1958.)

Avsättning till understödsstiftelse.

Besvär av A. S. K. Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1952. — Bolaget — ett familjebolag — hade år 1941 bildat en understödsstiftelse jämlikt 1 § lagen den 18/6 1937 om aktiebolags och andra personalstiftelser. Stiftelsen skulle ha till ända-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22

mål att efter styrelsens beprövande lämna understöd åt tjänstemän, som voro eller varit anställda i bolagets tjänst, ävensom åt sådana tjänstemäns efterlevande. Bolaget yrkade avdrag för avsättning till stiftelsen med 60.000 kr. TI avstyrkte detta, då av lämnade pensionsutfästelser framginge, att med inrättandet av understödsstiftelsen avsetts huvudsakligen ett förtäckt tillgodoseende av aktieägares intresse av delaktighet i bolagets vinst. — PN vägrade avdrag. KR : ej ändring. RR lämnade bolagets besvär häröver utan bifall, enär bestämmelserna om stiftelsens ändamål icke utgjorde hinder för att av stiftelsens medel understöd utbetalades under sådana omständigheter att, därest understödet utbetalats direkt av bolaget, detta icke ägt erhålla avdrag därför, samt vid sådant förhållande bolaget icke vore berättigat till avdrag för ifrågavarande avsättning till stiftelsen. (RR :s utslag den 4/6 1958.)

Anm.: Enligt 16 § nämnda lag skall i beslut om bildande av personalstiftelse upptagas tydliga bestämmelser om stiftelsens ändamål, om de villkor under vilka förmåner skola utgå och om ordningen i övrigt för medlens användande. Jämför RÅ 1948 ref. 52, där det blev samma utgång.

Av arbetsgivare genom avskrivning efterskänkt lån.

Besvär av kontoristen H. angående inkomsttaxering år 1953. — H. erhöll av sin arbetsgivare, ett bolag, år 1949 ett räntefritt lån å 865 kr för inköp av bostadsrätt till en lägenhet. Lånet skulle anses till fullo återbetalt när H. varit anställd i bolaget oavbrutet i 20 år. Skulle han sluta sin anställning inom denna tid, skulle lånet utan uppsägning vara förfallet till betalning. — Under 1952 avskrev bolaget lånet med 1/20-del eller med 43 kr och 25 öre och meddelade i löneuppgift, att H. erhållit detta belopp i form av avskriven del av subventionslånet. PN beskattade H. för beloppet 43 kr såsom inkomst av tjänst. KR och RR : ej ändring. (RR :s utslag den 7/5 1958.)

Anm.: Jämför RÅ 1955 not. 1410 (Skattenytt 1956 s. 124).

Hörapparat.

Besvär av Anna L. angående inkomsttaxering år 1953. — L. yrkade från sin inkomst av tjänst såsom telegrafexpeditör avdrag med 177 kr, motsvarande halva kostnaden för inköp av batterier till en hörapparat. L. framhöll, att hon på grund av höggradig otoscleros nödgades använda hörapparat i tjänsten och för övrigt inte kunde uppehålla tjänsten utan denna hjälp. TI invände, att hörapparaten inte var föranledd av hennes arbetsuppgifter i tjänsten utan av hennes sjukdomstillstånd. Avdraget förvägrades av samtliga instanser. (RR :s utslag den 21/5 1958.)

Anm.: Jämför exempelvis Skattenytt 1952 s. 46.

Facklitteratur.

Besvär av direktören S. angående inkomsttaxering år 1953. — S., som var direktör i Tekn. Röntgencentralen AB, yrkade avdrag med 1.170 kr för inköp av facklitteratur, omfattande diverse tekniska handböcker och tidskrifter. S. uppgav, att bolaget vore en vetenskaplig institution, som drevs av ett antal industriföretag i samarbete med staten. Det vore hans huvudsakliga uppgift att följa utvecklingen

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22

samt bedriva eget forskningsarbete inom bolagets verksamhetsområde. Arbete av denna art bedreves inte endast under kontorstid utan också och inte minst på kvällar och nätter. Den litteratur, som han måste ha tillgång till i hemmet, tillhandahölles inte av bolaget. RR medgav det yrkade avdraget. (RR:s uslag den 5/6 1958.)

Representationskostnader.

Besvär av dels grosshandlaren W. angående inkomsttaxering åren 1952—1954, dels ock TI angående taxeringarna 1953 och 1954. — W. hade i slutet av år 1950 startat en grosshandelsfirma i charkuteribranschen, närmast varuförmedling. Omsättningen ökade under ifrågavarande år från 3,5 milj. kr till över 10 milj. kr. W. yrkade avdrag för representation under de olika åren med respektive 13.199 kr, 14.777 kr och 12.642 kr. W. lämnade i samtliga mål en utförlig specifikation å kostnaderna, i vilken form representationen ägt rum och mot vilka den utövats — i huvudsak chefstjänstemän inom den kooperativa rörelsen och slakteriföreningarna. KR medgav avdrag med respektive 10.000 kr, 12.000 kr och 6.000 kr. RR beviljade 10.000 kr (alltså lika), 9.000 kr och 3.000 kr. (RR:s utslag den 10/6 1958.)

Anm.: Det kan antagas, att RR ansett rpresentationen i större omfattning befogad endast under det första och i någon mån under det andra året för att göra rörelsen känd. Under 1953, med ett räkenskapsår av åtta månader, hade W. en kompanjon, vilken liksom W. fick avdrag med 3.000 kr.

Terminsavgift till studentnation.

Besvär av fil. stud. E. angående inkomsttaxering år 1951. — E., som uppgav inkomst av amanuenstjänst vid limnologiska institutionen vid Lunds universitet, yrkade avdrag med 100 kr för terminsavgifter till den nationsförening som han tillhörde vid universitetet. PN medgav icke avdraget såsom avseende en studiekostnad. KR, varest TI invände att nationsavgift fått erläggas av E. även om han inte haft amanuenstjänst: ej ändring. Hos RR framhöll E. att till amanuenser vid institutionen endast förordnades sådana studerande, som var inskrivna i studentnation. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 6/5 1958.)

Kostnader i samband med kurser.

Besvär av överläraren S. angående inkomsttaxering år 1952. — S. hade deltagit i en av skolöverstyrelsen anordnad kurs i skolhygien o. dyl. i Stockholm och därvid erhållit ersättning av statsmedel för resor till och från Stockholm samt därutöver 50 kr, motsvarande 10 kr för dag under de fem dagar kursen varade. S., som inte upptagit beloppet 50 kr bland intäkterna, yrkade avdrag med 75 kr, d. v. s. 15 kr om dagen, för kostnader i samband med kursen. S. framhöll, att de verkliga kostnaderna överstigit bidraget. PN vägrade avdraget. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/5 1958.)

Handpenning.

Besvär av TI angående fru B:s inkomsttaxering år 1953. — Fru B. träffade år 1952 avtal om försäljning för 600.000 kr av en fastighet, som hon ägt sedan 1938. Hon erhöll därvid i handpenning 60.000 kr. Köparen, som skulle tillträda fastigheten den 14/3 1953, hävde emellertid avtalet i december 1952. Fru B. stämde köparen med yrkande om avtalets

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22

fullföljande men återtog stämningen, sedan det visat sig att köparen inte hade några medel utöver den erlagda handpenningen och ny spekulant på fastigheten erhållits. Den 31/3 såldes fastigheten till ny köpare för 540.000 kr. Vid förlikning med den förste köparen återbetalade fru B. 13.000 kr av handpenningen. — PN beskattade fru B. för den behållna handpenningen, 47.000 kr. KR undanröjde emellertid denna beskattning men RR fastställde PN:s beslut, enär förenämnda handpenning å 47.000 kr, sedan därifrån avdragits fru B:s kostnader i samband med försäljningsavtalet, enligt uppgift i målet uppgående till 8.075 kr, vore att hänföra till för henne skattepliktig inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet. (RR:s utslag den 14/5 1958.)

Realisationsförlust.

Besvär av köpmannen B. angående inkomsttaxering år 1953. — B., som var försäkringsombud, hade under år 1949 köpt en bil för 12.400 kr. Under sitt innehav av bilen fram till 1952, då han sålde bilen, åtnjöt han värdeminskningsavdrag å bilen med 4.400 kr. Bilen såldes för 5.300 kr. B. erhöll icke avdrag för realisationsförlusten, 2.700 kr, vid beräkningen av sin inkomst av tjänst. (RR:s utslag den 7/5 1958.)

Anm.: Någon realisationsvinst mot vilken förlusten kunde avräknas fanns inte. Jämför i detta sammanhang RÅ 1953 ref. 1 (Skattenytt 1953 s. 67) och RR:s utslag den 14/1 1958 (Skattenytt 1958 s. 200).

Förvaltningskostnader.

Besvär av ekonomichefen M. angående inkomsttaxering år 1952. — M., som bland förmögenhetstillgångarna redovisade bl. a. fordringar och aktier, yrkade från kapitalinkomsten avdrag för förvaltningskostnader med 2.100 kr. Beloppet avsåg arvode till advokat för reglering av fordringar, uppgörande av amorteringsplaner, lagsökning, indrivning m. m. — PN medgav avdrag med endast 100 kr, enär det yrkade avdraget syntes praktiskt taget helt avse advokatkostnader för skyddande av vissa fordringar och endast till någon mera oväsentlig del gälla själva avkastningen av kapitalet. KR: ej ändring. RR medgav avdraget, enär M:s uppgift att ifrågavarande kostnader å 2.100 kr åsamkats honom för det av honom angivna ändamålet lämnats obestridd och vad som åberopats emot hans yrkande om avdrag för kostnaderna i deras helhet icke utgjorde grund för att avslå yrkandet. (RR:s utslag den 21/5 1958.)

Avskrivning å lån i form av periodiskt understöd.

Besvär av TI angående fil. doktorn P:s inkomsttaxering år 1953. — P. hade enligt avtal i samband med äktenskapsskillnad till sin frånskilda hustru år 1945 lämnat ett belopp av 11.000 kr och år 1948 5.000 kr mot reverser å samma belopp. P:s fordran på grund av reverserna skulle avskrivas under sju respektive fem år och hustrun var skyldig att såsom periodiskt understöd deklarera vad som avskrevs. P. yrkade avdrag för periodiskt understöd med 2.480 kr, motsvarande nedskrivning å hans fordran och framhöll bl. a. att engångsbetalningarna gjorts på hustruns önskan. — KR ansåg P. berättigad till avdrag med nämnda belopp såsom för periodiskt understöd. RR vägrade avdrag, enär av omständigheterna vid reversernas

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22

tillkomst och det till reversen å 11.000 kr knutna villkoret, att P., därest hustrun skulle avlida, icke ägde göra gällande fordran på grund av reversen, finge anses framgå, att de till hustrun mot reverserna utbetalade beloppen i verkligheten utgjort understöd, som P. utgivit till henne åren 1945 och 1948. (RR:s utslag den 13/5 1958.)

Anm.: Jämför RÅ 1952 not. 14, där ett yrkande av mottagaren av engångsbelopp att icke beskattas för därå gjord årlig avskrivning ogillades.

Periodiskt understöd till studerande son.

Besvär av TI angående disponenten S:s inkomsttaxering år 1953. — S., vilken var bosatt i N. socken, yrkade avdrag med 6.000 kr som utgivits till en son, född 1929, som studerade vid Tekniska högskolan i Stockholm, där denne också hyrde en lägenhet. Till stöd för yrkandet anfördes, att sonen disponerade egen förmögenhet om c:a 600.000 kr och själv bekostade sin utbildning. Det utbetalade beloppet avsåge bidrag till skattelikvid. PN vägrade men KR medgav avdrag för beloppet 6.000 kr. RR vägrade emellertid avdrag för detsamma, enär understödet till sonen finge anses i sin helhet vara av beskaffenhet att böra hänföras under bestämmelserna om periodiskt understöd till annans undervisning. (RR:s utslag den 24/4 1958.)

Aktievärde.

Besvär av konsthandlaren L. angående förmögenhetstaxering år 1952. — L. ägde 26 av 52 aktier i ett fastighetsbolag, vars huvudsakliga tillgång var en hyresfastighet. Fastighetens taxeringsvärde vid beskattningsårets utgång — fastställt vid 1945 års allmänna fastighetstaxering — var 645.000 kr. I bolagets räkenskaper var fastigheten bokförd till 710.000 kr. — PN beräknade aktiernas värde enligt deklarationen till knappt 150 kr för aktie, motsvarande det matematiska värdet, därvid fastigheten upptogs till taxeringsvärdet. Hos KR yrkade TI, att aktievärdet måtte beräknas till åtminstone 1.700 kr, detta med hänsyn till fastighetens saluvärde vid beskattningsårets utgång, om vilket det vid 1952 års allmänna fastighetstaxering åsatta taxeringsvärde gåve anvisning. KR uppskattade aktievärdet till 1.000 kr för aktie. RR fann emellertid tillräckliga skäl icke hava förelegat att beräkna värdet å aktierna till högre belopp än enligt deklarationen. (RR:s utslag den 3/6 1958.)

Anm.: Hade L. ägt fastigheten direkt, skulle denna ha förmögenhetsbeskattats efter det vid beskattningsårets utgång gällande taxeringsvärdet.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:22